

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 571/2022
29.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Млађан Ивановић, адвокат у ..., против туженог Привредно друштво за одржавање и обезбеђивање објеката, имовине и друге услуге Телус АД Београд, чији је пуномоћник Војислав Јовановић, адвокат у ..., ради накнаде нематеријалне штете, вредност предмета спора 500.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 425/21 од 23.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 29. септембра 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 425/21 од 23.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини 2П1 213/20 од 19.11.2020. године, усвојен је тужбени захтев тужиле, па је обавезан тужени да тужилци исплати на име накнаде штете и то: због умањења животне активности од 35 % која је наступила као последица проузрокованих повреда износ од 315.000,00 динара, због претрпљених физичких болова због тешке телесне поведе износ од 175.000,00 динара, због претрпљеног страха приликом и након повређивања укупан износ од 105.000,00 динара, због претрпљене душевне патње услед постојања наружености укупан износ од 70.000,00 динара, све са припадајућом законском затезном каматом почев од 19.11.2020. године до исплате, и обавезан је тужени да тужилци исплати на име трошкова парничног поступка износ од 158.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 425/21 од 23.09.2021. године, укинута је наведена првостепена пресуда, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да тужилци на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: за претрпљене душевне болове због умањења животне активности од 35 % износ од 315.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 175.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 105.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености износ од 70.000,00 динара, све са припадајућом законском затезном

каматом почев од пресуђења до исплате, и обавезана је тужила да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 160.200,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде тужила је изјавила дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. у вези са чланом 383. став 4. и 394. Закона о парничном поступку и због погрешне оцене доказа из члана 375. истог Закона.

Тужени је доставио одговор на ревизију којим је оспорио ревизијске наводе тужиле и предложио одбијање ревизије као неосноване.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по оредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20, у даљем тексту ЗПП), и нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а није ни основан ревизијски навод да је другостепени суд доношењем побијане пресуде учинио битну повреду одредаба члана 383. став 4. и 394. ЗПП, будући да је одредба члана 383. став 4. ЗПП правилно примењена од стране другостепеног суда. Ревизијом се указује и на битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која у смислу члана 407. став 1. ЗПП, не може бити ревизијски разлог.

Према чињеничном стању утврђеном од стране другостепеног суда, тужила је по основу уговора о обављању привремених и повремених послова од 04.01.2016. године била ангажована за обављање послова ... за период од 01.01.2016. године до 31.05.2016. године, а дана 03.04.2016. године се приликом обављања послова чишћења управног дела тржног центра „ББ“ у ..., повредила. До повреде је дошло тако што је тужила најпре средством за чишћење обрисала ходник (дужине око 6-7 метара), крећући се од улазних врата ка кухињи, потом је ушла у WC да би опрала и оставила опрему где се задржала око 10 минута, након чега је ушла у просторију која се користи за пресвлачење, а затим се вратила у ходник, који је у међувремену био просушен тако да је био више сув него влажан, и у таквом стању просушености да крпа за сушење пода није била потребна, тужила је у ходнику после једног до два корака пала, услед чега је задобила повреду у виду прелома доњег дисталног краја десне жбичне кости, која је налазом и мишљењем вештака судске медицине квалификована као тешка телесна повреда. Тужила је теоријском и практичном обуком била оспособљена за безбедан и здрав рад на радном месту ..., приликом обуке је била упозната са ризицима обављања послова ..., међу којима је и могућност клизања и спотицања на мокрим, клизавим површинама, тужили су дата средства за рад у која спадају хемијски препарати и крпе које се разликују по боји и служе за одржавање хигијене различитих површина, као и радне ципеле са гуменим ђоном, које је тужила критичном приликом носила. Током поступка је утврђено и да се крпе као потрошни материјал требају на месечном нивоу или по потреби, да према правилима безбедности на раду подове треба чистити крећући се од најудаљених делова просторије (гледано ка вратима), како лице које чисти не би ходало односно газило по очишћеном и мокром поду који се по редовном току ствари суши природном вентилацијом, те да у случају да се приликом чишћења неке површине употреби више течности постоји могућност да се крпом

посуши то место. Вештачењем од стране вештака медицинске струке утврђен је интензитет и трајање физичких болова које је тужила трпела услед задобијених повреда, интензитет и трајање страха и да ће и убудуће постојати у виду забринутости, као и да трајно умањење животне активности код тужиле износи 35 % и огледа се у трајно редукованој и отежаној покретљивости 1/3 покрета у десном зглобу ручја. Код тужиле услед претрпљене повреде постоји наруженост у средњем степену услед отечености десне шаке и укочености прстију, што је приметно и од околине, и код људи изазива чуђење и подозривост.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, које је утврдио после расправе одржане на основу овлашћења из члана 383. став 4. ЗПП, другостепени суд је укинуо првостепену одлуку и одбио тужбени захтев, налазећи да је тужени поступио у свему према одредбама Закона о безбедности и здрављу на раду, односно да је обезбедио да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту буду обезбеђени, те да је тужила оспособљена за безбедан и здрав рад теоријском и практичном обуком, чиме је била упозната са ризицима са којима се може сусрести приликом обављања свог посла, међу којима су и могућност клизања и спотицања на мокрим и клизавим површинама, а да није од утицаја на одговорност туженог околност да је тужила закључила уговор за обављање послова спремачице, јер се послови одржавања хигијене и послови спремачице ни у ком делу не разликују. Осим тога, тај суд налази да је тужила била снабдевена адекватном обуком са гуменим ђоном (која смањује могућност од оклизнућа на мокрим површинама), коју је тужила носила критичном приликом, те да није од утицаја околност просушености пода, с обзиром да је он већ био, под утицајем топлоте и струјања ваздуха, просушен у тој мери да је био више сув него мокар и да није било потребе да буде додатно сушен крпом, али да се тужила приликом чишћења ходника није кретала према правилима безбедности на раду – од најудаљених делова просторије гледано ка вратима, већ је кренула од улазних врата према кухињи, па је морала да гази по очишћеном и влажном поду. Другостепени суд закључује да се тужени понашао у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду да до штете не дође, те да је током поступка доказано да је тужила претрпела штету без кривице туженог, јер узроци штете не леже у пропуштању туженог да створи и осигура безбедне услове рада, нити је тужилин посао повезан са опасном делатношћу односно опасном ствари. Не постоји узрочно-последична веза између поступка туженог на једој страни и пада тужиле и штетних последица на другој страни.

У ревизији тужила истиче да је нејасно због чега суд није поклатио важност чињеници да тужила није обучена за безбедан и здрав рад на месту на коме је обављала послове, већ на другом радном месту, услед чега чињенично стање није потпуно и поуздано утврђено, а да је изостала правилна и законита оцена доказа, као и да се суд упустио у процену да ли је тужила у околностима случаја својим немаром пала и повредила се, или због коришћења неадекватне обуке, за шта нема стручно знање.

Оцењујући наводе ревизије, Врховни касациони суд налази да нису основани. Другостепени суд је правилно одбио тужбени захтев налазећи да не постоји одговорност туженог за насталу штету. Наиме, одредбом члана 164. Закона о раду прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом,

послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Услови одговорности су да је запослени претрепео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Послодавац одговара по правилима Закона о облигационим односима о одговорности за штету по основу кривице (члан 154. став 1.), односно одговорности за штету од опасне ствари или опасне делатности (члан 173. и 174.). Кривица је основ субјективне одговорности послодавца. У питању је претпостављена кривица, а претпоставка кривице се односи на обичну непажњу, јер је то довољан основ за субјективну одговорност послодавца. Кривица послодавца постоји када је пропустио предузимање радње коју је био дужан да предузме. На послодавцу је терет доказивања постојања разлога који искључују његову одговорност по основу кривице. У конкретном случају из изведених доказа несумњиво произилази да је тужила обучена за безбедан и здрав рад на радном месту ..., да је тужили од стране туженог обезбеђена адекватна обућа и средства за рад. Услед наведеног не може се извести закључак да у конкретној ситуацији постоји одговорност туженог за насталу повреду на страни тужиле, јер је тужени доказао да је предузео све мере заштите тужиле као запосленог. Сходно наведеном, у конкретном случају пре свега нема субјективне одговорности послодавца, односно одговорности на основу кривице у смислу члана 154. Закона о облигационим односима, с обзиром да штета није настала услед недозвољеног поступка, или пропуста послодавца.

Такође, нема ни одговорности за штету од опасне ствари или опасне делатности у смислу члана 174. Закона о облигационим односима. Под опасном ствари подразумева се свака ствар која по својој намени, особинама, положају, месту, начину употребе или на други начин представља опасност за раднике и околину, док је опасна делатност она делатност која својом природом или условима вршења повећава опасност по околину, па мора бити организована уз примену посебних мера опреза. Послови чишћења се не могу квалификовати као опасна делатност јер не представљају опасност по околину и нису процењени као послови са повећаним ризиком, нити је под у конкретним условима представљао опасну ствар, па нема ни објективне одговорности туженог за насталу штету.

Нису основани ревизијски наводи тужиле у погледу значаја чињенице да тужила није обучена за безбедан и здрав рад на радном месту спремачице. Послови спремачице се свode на послове одржавања хигијене односно чишћења, те нема суштинске разлике приликом њиховог обављања која би узроковала посебну обуку за безбедан и здрав рад. Осим тога тужила се повредила управо приликом чишћења просторија за које послове је обучена. Стога нема ни погрешне оцене доказа на коју ревидент указује. Такође, нису од утицаја ни наводи који се односе на стручно знање суда да процењује узрок пада тужиле. Наиме, суд у смислу одредбе члана 8. ЗПП одлучује по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, а из изведених доказа несумњиво је утврђено да је тужили обезбеђена адекватна обућа и да нема ни субјективне ни објективне одговорности послодавца за причињу штету на страни тужиле.

На основу изложеног, те како не стоје ревизијски наводи тужиле, Врховни касациони суд налази да је побиијаном одлуком правилно одбијен тужбени захтев за

накнаду нематеријалне штете услед повреде на раду, па је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одбијена ревизија тужиље као неоснована и одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић